

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Rafał Jerka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Alina Dziarkowska

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2019 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy (...) Spółka z o.o Spółka Komandytowa

przy udziale zainteresowanych: M. R. (1); D. B. (1); D. B. (2); J. B.; A. C.; J. C.; S. C.; D. F.; M. F. (1); P. G.; M. G.; H. G.; K. J. (1); M. J.; A. J.; M. K.; A. K.; A. L.; M. L.; K. M.; P. M. (1); M. T. (1); S. N.; D. O.; A. O.; K. P.; J. P.; E. P.; M. R. (2); D. R.; P. R.; M. R. (3); J. R.; K. S. (1); T. S.; M. Ś.; S. T.; Ł. T.; A. T.; M. T. (2); Ł. Z.; M. P.; L. Ś.; (...) Spółka z o.o

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie płatnika składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołania (...) Spółka z o.o Spółka Komandytowa

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 12 kwietnia 2018 r.

znak: (...) decyzja nr (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzją i ustala, iż płatnikiem składek dla zainteresowanych: M. R. (1); D. B. (1); D. B. (2); J. B.; A. C.; J. C.; S. C.; D. F.; M. F. (1); P. G.; M. G.; H. G.; K. J. (1); M. J.; A. J.; M. K.; A. K.; A. L.; M. L.; K. M.; P. M. (1); M. T. (1); S. N.; D. O.; A. O.; K. P.; J. P.; E. P.; M. R. (2); D. R.; P. R.; M. R. (3); J. R.; K. S. (1); T. S.; M. Ś.; S. T.; Ł. T.; A. T.; M. T. (2); Ł. Z.; M. P.; L. Ś. jako osób zatrudnionych na umowę o pracę bądź umowę zlecenia bądź na podstawie obu umów w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji jest (...) Spółka z o.o.,

II. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz (...) Spółka z o.o. Spółka Komandytowa kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt zł) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

/-/ SSO R. Jerka

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzjami z dnia 12 kwietnia 2018 r. znak: (...) decyzja nr (...) stwierdził, że płatnikiem składek dla zainteresowanych M. R. (1); D. B. (1); D. B. (2); J. B.; A. C.; J. C.; S. C.; D. F.; M. F. (1); P. G.; M. G.; H. G.; K. J. (1); M. J.; A. J.; M. K.; A. K.; A. L.; M. L.; K. M.; P. M. (1); M. T. (1); S. N.; D. O.; A. O.; K. P.; J. P.; E. P.; M. R. (2); D. R.; P. R.; M. R. (3); J. R.; K. S. (1); T. S.; M. Ś.; S. T.; Ł. T.; A. T.; M. T. (2); Ł. Z.; M. P.; L. Ś. w okresach wskazanych w decyzjach (lata 2013 – 2017) jest (...) spółka jawna (obecnie (...) Spółka z o. o Spółka Komandytowa) a nie (...) sp. z. o.o .

W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż nowo wprowadzona do porządku prawnego regulacja art. 38a ust. 1 w zw. z art. 83 ust.1a ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych zezwala organowi rentowemu na wskazanie faktycznego płatnika składek (a zarazem faktycznego pracodawcy). Podane poniżej okoliczności zdaniem organu rentowego wskazują, iż rzeczywistym pracodawcą zainteresowanych jest spółka (...)

- istniejące powiązania finansowo – kapitałowe pomiędzy obiema spółkami
- wykonywanie przez nie tej samej działalności
- pracownicy D. wykonują pracę „ na rzecz „ spółki (...),
- spółka (...) przelewa kwoty pieniężne dla D. na wynagrodzenia pracownicze
- kierownicy marketów budowlanych w (...) i (...) należących do spółki (...), są w niej zatrudnieni i wydają polecenia pracownikom spółki (...) świadczących tam pracę

W odwołaniu od powyższej decyzji spółka (...) wniosła o jej zmianę i ustalenie, iż nie jest ona płatnikiem składek z tytułu umów zawartych przez zainteresowanych ze spółka (...) sp. z.o.o. W uzasadnieniu wskazał, iż regulacja art. 38a ust. 1 która weszła w życie w dniu 13 czerwca 2017 r. na podstawie przepisów wprowadzających uzyskała działanie retroaktywne, gdyż w swym zakresie obejmuje sytuacje (stany faktyczne) z okresu 5 lat przed wejściem w życie ustawy. Taka regulacja zdaniem skarżącego jest wprost sprzeczna z art. 2 Konstytucji tj. z zasadą demokratycznego państwa prawnego, która w swym pojęciu obejmuje zakaz działania prawa wstecz. W dalszej części skarżący podniósł, iż prawdą jest , iż obie spółki są powiązane osobowo (lecz nie kapitałowo) ale okoliczność ta nie powinna mieć znaczenia skoro w obrocie gospodarczym występują one jako oddzielne byty prawne, z własnym majątkiem, prowadzące samodzielnie działalność gospodarczą na swój rachunek.

Dodatkowo fakt, iż obie spółki współpracują ze sobą w tym sensie, iż D. sprzedaje spółce (...) towary oraz kieruje do niej do pracy swoich pracowników nie jest działalnością zabronioną. Za sprzedawane towary i świadczone usługi spółka (...) wystawia spółce (...) faktury stanowiące jej przychód, który po pokryciu kosztów (zakupu towarów, zapłaty wynagrodzeń pracowniczych i uregulowaniu należności publiczno – prawnych tj. składek ubezpieczeniowych i podatków) generuje zysk stanowiący naturalną i legalną konsekwencję prowadzenia działalności gospodarczej. Opisany mechanizm działalności spółek nie narusza prawa ani nie stanowi jego obejścia. W tym kontekście art. 38a ust. 1 ustawy systemowej narusza zdaniem skarżącego zasadę demokratycznego państwa prawnego wyrażoną w art. 2 Konstytucji, gdyż norma ta „ nie określa jasno i konkretnie jakie zachowanie osoby do której przepis prawa jest adresowany „ „stanowi naruszenie prawa bądź obowiązku „ . Z przytoczonej normy nie sposób wywieść jakie zachowania ustawodawca traktuje jako niepożądane, z którymi wiąże sankcję w postaci przypisania statusu płatnika składek .

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zainteresowani M. R. (1); D. B. (1); D. B. (2) J. B.; A. C.; J. C.; S. C.; D. F.; M. F. (1); P. G.; M. G.; H. G.; K. J. (1); M. J.; A. J.; M. K.; A. K.; A. L.; M. L.; K. M.; P. M. (1); M. T. (1); S. N.; D. O.; A. O.; K. P.; J. P.; E. P.; M. R. (2); D. R.; P. R.;

M. R. (3); J. R.; K. S. (2); T. S.; M. Ś.; S. T.; Ł. T.; A. T.; M. T. (2); Ł. Z.; M. P.; L. Ś. są (byli) zatrudnieni w spółce (...) spółka z.o.o. zwana dalej **D. w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach (lata 2013 – 2015 r.)**

Spółka (...) początkowo była utworzona w celu inwestycyjno – budowlanym tj. do budowy i sprzedaży osiedla wielorodzinnego na ul. (...) w (...) (osiedle (...)). Następnie, w późniejszym okresie (okres obejmujący zaskarżoną decyzję) poszerzyła działalność o zakup towarów (pokrycia dachowe, tzw. „małe AGD”, towary ogrodnicze itp.), które następnie sprzedawała spółce (...) (generując ok 1/3 jej przychodów), która z kolei oferowała je w prowadzonych przez siebie marketach budowlanych „M. „, zlokalizowanych w (...) i (...). Zabieg ten spowodowany był tym, iż spółka (...) związana była umową pośrednictwa z grupą (...) ((...) Składy Budowlane), za pośrednictwem której była zobligowana dokonywać zakupów oferowanych w marketach towarów. Takie obostrzenia nie dotyczyły spółki (...), która mogła dokonywać zakupów poza grupą po niższych cenach. W spornym okresie ok. 10% nabywanych przez spółkę (...) towarów pochodziło od spółki (...).

Spółka (...) świadczy też usługi na rzecz spółki (...), kierując do pracy zatrudnionych u siebie pracowników. (generuje to ok. 2/3 jej przychodów). Pracownicy ci świadczą najczęściej pracę w marketach M. należących do spółki (...) w (...) i (...) jako sprzedawcy, kierowcy, magazynierzy itp. S. D. w przedmiotowych marketach zatrudnia też własnych pracowników (około połowy stanu) Za świadczenie usług spółka (...) wystawiała spółce (...) faktury. Zyskiem spółki (...) była naliczana marża w wysokości 15% doliczana do wynagrodzeń kierowanych pracowników.

Obie spółki powiązane są osobowo, gdyż udziałowcami, współnikami w nich są bracia M. i R. M. (1), pełniący w nich również funkcje zarządcze. Spółka (...) na zasadzie użyczenia korzysta z pomieszczeń spółki (...).

(dowód: dokumentacja k. 6, 19 – 28, 108 – 109, opis współpracy spółek k. 105 – 107, zeznania M. M. k. 97 – 98, A. M. k. 188- 188v, M. F. k. 188v, D. B. (1) k.188v, K. J. k. 188v, P. M. k. 189, D.R. k. 189, R. M. k. 189, akta ZUS)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie płatnika składek spółki (...) sp. z.o.o. w ocenie Sądu zasługuje na uwzględnienie.

Wskazać należy, iż następstwem przeprowadzonego postępowania dowodowego stan faktyczny sprawy został ustalony w sposób bezsporny, nie budzący kontrowersji a opisany jest w zakresie niezbędnym dla rozstrzygnięcia sprawy (w zakresie istotnym) we wcześniejszej części uzasadnienia.

Kontrowersję budzi zaaplikowanie do niego regulacji z art. 38a ust. 1 w zw. z art. 83 ust.1a ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, wobec której odwołujący wysuwa daleko idące zastrzeżenia natury konstytucyjnej.

Zgodnie ust. 1. przywołanej regulacji art. 38 a „ jeżeli w związku z przeprowadzoną (...) kontrolą wykonywania przez płatników składek obowiązków z zakresu ubezpieczenia społecznego zachodzi konieczność wydania decyzji, o której mowa w art. 83 ust. 1 pkt 1a ustawy systemowej, - **ustalenia płatnika składek** - Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję podmiotowi zgłaszającemu ubezpieczonych do ubezpieczeń społecznych oraz płatnikowi składek ustalonemu przez ZUS. Z kolei w myśl ust. 2. ” jeżeli w wyniku uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 1, zostanie **potwierdzone, że płatnikiem składek jest płatnik składek ustalony przez Zakład, Zakład sporządza za tego płatnika z urzędu dokumenty związane z ubezpieczeniami społecznymi określone w ustawie za okres wskazany w decyzji** „

Kwestią przesądającą o wyniku i kierunku rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie ma ocena czy przywołana regulacja ma charakter materialno – prawny czy wyłącznie formalno – prawny.. Innymi słowy należy ocenić czy wskazana norma prawna „ sama w sobie „ stanowi podstawę dla organu rentowego do wskazania „ rzeczywistego „ płatnika składek czy też stanowi ona jedynie normę formalną (techniczną) wskazującą na tok postępowania (postępowanie kontrolne – wydanie decyzji – samodzielne sporządzanie przez organ rentowy decyzji zgłoszeniowej – rozliczenie uiszczonych już składek itp.), która ponadto wymusza na ZUS wskazanie „ zewnętrznej „ podstawy przypisania danemu

podmiotowi roli płatnika (np. w przypadku pracodawcy będącego płatnikiem wymaga wykazania iż dany stosunek ubezpieczeniowy dotknięty jest np. wadą pozorności tj. płatnikiem jest „ukryty „ pracodawca bądź wykazaniu, iż „przejście zakładu pracy „ w trybie art. 23(1) kp było fikcyjne – przekazujący pracodawca jest nadal płatnikiem itp.)

W sytuacji gdyby wskazaną regulację odczytywać jak normę materialno – prawną to zgodzić się należy ze skarżącym, iż w takiej sytuacji naruszałaby ona normy Konstytucyjnej a to z następujących względów:

Po pierwsze zgodnie z zasadami techniki prawodawczej wyrażonymi w rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” przepisy ustawy redaguje się tak, aby **dokładnie i w sposób zrozumiały** dla adresatów zawartych w nich norm **wyrażały intencje prawodawcy**. Wskazana norma regulacja prawna jak słusznie wskazuje skarżący **nie wyznacza adresatom, co i w jakiej sytuacji jest zakazane, nakazane**. Nie wskazuje w ogóle **merytorycznych przesłanek** wydania decyzji w sprawie określenia płatnika składek. Można z niej wyczytać wyłączenie to i nic ponadto, iż organ rentowy ma prawo wydać decyzję określającą (rzeczywistego) płatnika składek bez wskazania w jakich konkretnie sytuacjach może tę normę zastosować. W oparciu o samo brzmienie tego przepisu organ rozstrzygający spory (Sąd) nie jest w stanie zweryfikować poprawności zastosowanie tej regulacji prawnej przez ZUS. W orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2001 r. K 33/00 określono swoistą matrycę, która pozwala na określenie czy dana norma prawna spełnia wymagania poprawnej legislacji. Wskazano tam, iż po pierwsze - każdy przepis ograniczający konstytucyjne wolności lub prawa winien być sformułowany w sposób pozwalający **jednoznacznie ustalić, kto i w jakiej sytuacji podlega ograniczeniom**. Po drugie - przepis ten powinien być na tyle precyzyjny, **aby zapewniona była jego jednolita wykładnia i stosowanie**. Po trzecie - przepis taki winien być tak ujęty, aby zakres jego zastosowania **obejmował tylko te sytuacje, w których działający racjonalnie ustawodawca istotnie zamierzał wprowadzić regulację ograniczającą korzystanie z konstytucyjnych wolności i praw**.

Wskazana norma nie pozwala w ogóle na odkodowanie zakresu jej zastosowania. Z samego sformułowania iż „ po przeprowadzeniu kontroli „ bądź „ postępowania wyjaśniającego „ organ rentowy może „ustalić płatnika składek” nie jest możliwe ani dla adresata decyzji ani organu stosującego prawo (Sądu) ustalenie w jakim konkretnie wypadkach możliwe jest wbrew intencjom stron stosunku ubezpieczeniowego (np. pracownika i pracodawcy) wskazanie innego płatnika (pracodawcy). Wskazany zakres precyzyjności przepisu a właściwie jej brak uniemożliwia w praktyce jego jednolitą wykładnię i stosowanie. Nadto nie jest on tak skonstruowany, by zakres jego stosowania obejmował te sytuacje, w których działający racjonalnie ustawodawca istotnie zamierzał wprowadzić tego rodzaju regulacje. Konsekwencją wskazanych ułomności tj. funkcjonowanie w obrocie prawnym przepisu niejasnego, wieloznacznego i niepozwalającego przewidzieć konsekwencji prawnych swoich zachowań stanowi naruszenie Konstytucji a konkretnie zasady demokratycznego państwa prawnego wyrażonego w art. 2 Konstytucji (por. wyroki TK z 22 maja 2002 r., z dnia 30 października 2001 r. K 33/00, z dnia 21 marca 2001 K 24/00, wyrok TK z 28 czerwca 2005 r., SK 56/04)

Po drugie w ujęciu materialno – prawnym przepis ten ze względu na brzmienie przepisu przejściowego tj. art. 5 ust. 1 ustawa o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw z dnia 11 maja 2017 r.” do składek nienależnie opłaconych przez podmiot, który zgłosił ubezpieczonych do ubezpieczeń społecznych, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i nieprzedawnionych na dzień jej wejścia w życie stosuje się odpowiednio art. 38a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą „ jest przepisem retroaktywnym. Celnie zatem skarżący wskazuje, iż w niniejszej sprawie strony stosunku ubezpieczeniowego ułożyły swoje relacje (w latach 2013 – 2017) w zaufaniu do obowiązujących wówczas regulacji, który nie zabraniały wskazanych zachowań po czym po wejściu kwestionowanej regulacji z art. 38a ust 1 (w dniu 13.06.2017 r) zaszłości te mogą być oceniane w oparciu o przepis działający wstecz. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego przyjmuj się, odstępstwo od wskazanej zasady dopuszczalne jest wtedy, gdy jest to konieczne do realizacji wartości konstytucyjnej, uznanej w danym wypadku za ważniejszą od wartości chronionej zakazem retroakcji, a także jeżeli przemawia za tym konieczność realizacji innej zasady konstytucyjnej, a realizacja tej zasady nie jest możliwa bez wstecznego działania prawa (zob.

wyroki z: 10 grudnia 2007 r., sygn. P 43/07, OTK ZU nr 11/A/2007, poz. 155; 19 marca 2007 r., sygn. K 47/05, OTK ZU nr 3/A/2007, poz. 27; 18 października 2006 r., sygn. P 27/05, OTK ZU nr 9/A/2006, poz. 124).

W niniejszej sprawie w oparciu jedynie o warstwę językową trudno wskazać cel wprowadzonego przepisu (wartość konstytucyjną, którą ma chronić). Regulacja ta jedynie dokonuje zmiany „przypisu „płatnika składek (pracodawcy, zleceniodawcy itp.) Zatem jedynie w pewnym układzie stosunków faktycznych regulacja ta może mieć cel fiskalny (przypisanie statusu płatnika podmiotowi, który jest lepiej wypłacalny niż poprzedni). Cel ten, który nie zawsze występuje (brak przesłanek to jej ustalenia w przypadku spółek (...)) nie może sam w sobie przełamywać zasad niedziałania prawa wstecz oraz nakazu formułowanie norm prawnych w sposób zrozumiały dla adresata wywodzonych z zasady państwa prawnego wyrażonej w art. 2 Konstytucji.

Biorąc pod uwagę powyższe za skarżącym należy uznać, iż wskazane norma narusza wymienione zasady Konstytucyjne. Konsekwencją jest **odmowa jej zastosowania w konkretnej sprawie**. Na taką możliwość wskazuje bogate orzecznictwo. Przyjmuje się w nim iż ani treść art. 178 ust. 1 Konstytucji RP, ani wyłączność orzekania przez Trybunał Konstytucyjny o niekonstytucyjności ustaw in abstracto, właściwa Trybunałowi Konstytucyjnemu z mocy art. 188 pkt 1 Konstytucji RP, nie sprzeciwiają się tezie, że co do zasady sądy rozstrzygające konkretny spór korzystają z możliwości bezpośredniego stosowania Konstytucji także wtedy, gdy to bezpośrednio stosowanie przybiera **postać odmowy zastosowania przepisu ustawy pozostającego w sprzeczności z Konstytucją**. Sąd nie narusza kompetencji Trybunału Konstytucyjnego, gdyż formalnie zakwestionowany przepis w dalszym ciągu pozostaje w systemie prawnym (Roman Hauser, Janusz Trzciniński "Prawotwórcze znaczenie orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego", LexisNexis 2008, s. 23 i nast.; uchw. NSA (7) z 12.10.1998 r., sygn. akt OPS 5/98, Legalis wyrok NSA z dnia 24 października 2000 r., sygn. akt V SA 613/00, OSP 2001/5/82 z głosem L. Leszczyńskiego; wyrok NSA z dnia 24 września 2008 r., sygn. akt I OSK 1369/07, wyrok NSA z dnia 29 listopada 2016 r. I OSK 860/15). Identyczny pogląd wyrażono w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 26.9.2000 r., sygn. akt III CKN 1089/00, OSNC rok 2001, nr 3, poz. 37; z dnia 29.8.2001 r., sygn. akt III RN 189/00, OSNAPiUS rok 2002, nr 6, poz. 130 wyrok SA we Wrocławiu z dnia 27.04.2017 r. II AKa 213/16 .).

W ocenie Sądu stwierdzenie ad casum iż dana regulacja jest niezgodna z ustawą zasadniczą i odmowa jego zastosowania jest ostatecznością. Zabieg ten musi być poprzedzony próbą takiej wykładni kwestionowanej normy prawnej aby była ona zgodna z Konstytucją tzw. zasada **prokonstytucyjnej wykładni przepisów ustaw zwykłych**, (zob. uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2017 r., III CZP 11/17; wyrok SN z dnia 25 lipca 2003 r., V CK 47/02; wyrok NSA z dnia 29 listopada 2016 r., I OSK 860/15).

Prokonstytucyjna wykładnia art. 38a ust. 1 w zw. z art. 83 ust.1a ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych - która przeciwdziała odmowie jego stosowania – wskazuje, iż regulacja ta jest jedynie rozwinięciem art. 83 ust.1a. Innymi słowy ten ostatni przepis przyznaje formalne kompetencje organowi rentowemu do wydania decyzji w przedmiocie „ ustalenia płatnika składek ” , (**norma formalno - prawna**) zaś regulacja z art. 38a wskazuje jedynie, iż decyzja wydawana jest wobec „ podmiotu zgłaszającemu ubezpieczonych do ubezpieczeń społecznych oraz płatnika składek ustalonemu przez Zakład „(ust. 1), przyznaje wprost kompetencje organowi rentowego do sporządzenia za nowego płatnika „ dokumentów związanych z ubezpieczeniami społecznymi „ (ust. 2) wreszcie wskazuje sposób rozliczenia dotychczas opłaconych składek (ust. 3, 4,5,6). W konsekwencji przedmiotowy przepis art. 38a ustawy systemowej należy wyklądać w ten sposób, iż **nie ma on charakteru prawno - materialnego** (nie wskazuje w ogóle przesłanek w oparciu o które dokonuje się nowego „ przypisania „ płatnika składek) a jedynie **formalno – porządkująco - techniczny** (przyznający kompetencje organowi rentowemu do wydania decyzji w przedmiocie „ ustalenia płatnika składek „ i opisujący porządek czynności z tym związany – kto jest adresatem decyzji, jak następuję rozliczenie dotychczasowo płaconych składek itp.)

Przy takiej wykładni spornego przepisu organ rentowy w decyzji musi wskazać podstawę prawną (normę materialną) w oparciu o którą ustalił nowego płatnika składek oraz przytoczyć na te okoliczność fakty (ustalenia) jest

potwierdzające. Zakwestionowane statusu „ formalnego płatnika „ składek i ustalenie „ rzeczywistego płatnika „ może nastąpić bowiem w oparciu o różne normy materialne i tak przykładowo w oparciu o:

- twierdzenie, iż nie doszło do faktycznego przejścia zakładu pracy w trybie art. 23(1) kp a zatem pracodawca, który rzekomo przejął pracowników nie jest płatnikiem składek (wyrok SN z dnia 19 stycznia 2016 r. I UK 28/15, z dnia 26 kwietnia 2016 r. I UK 88/16, z dnia 19 września 2016 I PK 302/05, z dnia 8 lutego 2017 r. I PK 72/16)

- twierdzenie, iż umowa cywilno – prawna jest „uśpiona „ (nie jest realizowana między stronami stosunku ubezpieczeniowego) a jest realizowana na rzecz innego podmiotu (zastosowanie do więzi prawnej konstrukcji z art. 58 § 1 kc), który powinien być płatnikiem składek (wyrok SN z dnia 11 grudnia 2014 r. I PK 118/14, wyrok z dnia 5 listopada 2013 r. II PK 50/13)

- możliwość ustalenia rzeczywistego płatnika składek w oparciu o koncepcję „ przebicia zasłony osobowości prawnej” (wyrok z dnia 18 września 2014 r., III PK 136/13)

- ustalenie płatnika w oparciu o prawno materialną normę z art. 8 ust. 2a ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych

W niniejszej sprawie organ rentowy nie wskazał, **jakiegokolwiek podstawy prawnej** przypisaniu statusu płatnika składek wobec zainteresowanych spółce (...) (zamiast **D.**).

Po pierwsze fakt, iż spółki są powiązane osobowo (a nie kapitałowo) sam w sobie nie ma znaczenia. W obrocie rynkowym jest to powszechna praktyka, gdzie udziałowcy związani więzami pokrewieństwa tworzą podmioty prawne , celem realizacji założonych przedsięwzięć gospodarczych

Po drugie nie sposób za organem przyjąć, iż oba podmioty „ stanowią jedność pod względem finansowym i organizacyjnym „ Poza osobami wspólników podmioty te nic nie łączy. Funkcjonują w obrocie niezależnie od siebie, oddzielnie się rozliczają, samodzielnie dokonują zakupów, oddzielnie się rozliczają , mają własną obsługę księgowo – kadrową, każdy z nich z osobna rozlicza się z US, ZUS itp. Fakt korzystania z tej samej siedziby jest naturalną konsekwencją obniżenia kosztów, dzięki wykorzystaniu powiązań osobowych obu spółek.

Po trzecie fakt, iż pracownicy D. wykonują pracę „na rzecz” D. (pod nadzorem zatrudnionych tam pracowników i w jej pomieszczeniach) nie jest czynnością , którą należy uznać prawnie niedopuszczalną . Wręcz przeciwnie wskazany w ustaleniach faktycznych opis schematu współpracy obu spółek w obrocie gospodarczym nazywany jest "body leasing" (inaczej: **outsourcing personalny**), który sprowadza się do tego, iż jeden z podmiotów kieruje swoich pracowników do wykonywania pracy w innym podmiocie i otrzymuje za to wynagrodzenie. W rzeczywistości jest to umowa o świadczenie usług między podmiotami gospodarczymi - sprzedającym usługę (pracodawcą) i nabywcą usługi (podmiotem trzecim). W takich umowach **towarem** podlegającym odpłatnej wymianie **jest praca**. Tym samym w układzie pracownik-pracodawca czynności wykonywane w tym przypadku w innej firmie nadal są obowiązkami wynikającymi ze stosunku pracy, za wykonywanie których wynagrodzenie należy się od pracodawcy i z obowiązku tego nie zwalniają ani umowy zawarte między przedsiębiorcami, ani umowy zawarte z pracownikami przez inny podmiot. W takim wypadku pracownik świadczy pracę na rzecz swojego pracodawcy tj. D. (w ramach istniejącego stosunku pracy) i który jest płatnikiem składek (art. 4 pkt 2a ustawy systemowej). Zatem przytoczone przez organ okoliczności takiej jak:

- wykonywanie przez pracowników D. pracy „ na rzecz „ spółki (...),

- przelewanie przez tą ostatnią kwot pieniężnych dla D. dla jej pracowników świadczących pracę dla spółki (...)

- wydawanie przez kierownictwo marketów budowlanych należących zatrudnionych w spółce (...) poleceń pracownikom D. i ich nadzorowanie

jest naturalną i immanentną konsekwencją zawarcia między spółkami umowy outsourcingu personalnego.

Warto też dodać, iż w opisanym układzie stosunków umownych obie spółki (...) nie zmirzają do **zminimalizowaniu obowiązku składkowego**. Dla ustalenia wysokości zobowiązania składkowego irrelevantne jest to czy płatnikiem będzie spółka (...) czy D.

Reasumując w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy nie doszukał się materialno - prawnej podstawy do zakwestionowania statusu płatnika przez spółę **D.** (organ rentowy nie wykazała podstawy prawnej zakwestionowania jego statusu ze wskazaniem adekwatnych do niej okoliczności faktycznych) wobec czego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, iż płatnikiem składek dla zainteresowanych: M. R. (1); D. B. (1); D. B. (2); J. B.; A. C.; J. C.; S. C.; D. F.; M. F. (1); P. G.; M. G.; H. G.; K. J. (1); M. J.; A. J.; M. K.; A. K.; A. L.; M. L.; K. M.; P. M. (1); M. T. (1); S. N.; D. O.; A. O.; K. P.; J. P.; E. P.; M. R. (2); D. R.; P. R.; M. R. (3); J. R.; K. S. (1); T. S.; M. Ś.; S. T.; Ł. T.; A. T.; M. T. (2); Ł. Z.; M. P.; L. Ś. jako osób zatrudnionych na umowę o pracę bądź umowę zlecenia bądź na podstawie obu umów w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji jest (...) Spółka z o.o.,

O kosztach orzeczono jak w pkt II wyroku.

Jedynie na marginesie należy wskazać na problematyczną kwestię zawierania przez niektórych zainteresowanych pracowników spółki (...) w niektórych okresach dotatkowych umów cywilno – prawnych , po godzinach pracy lub w dni wolne bezpośrednio ze spółka (...) (zestawienie k. 105v – 107) wedle tzw. reguły „odwróconego 8 ust. 2a ustawy systemowej „Jednakże kwestia ta nie było objęta treścią zaskarżonej decyzji a więc nie była (i nie mogła być) przedmiotem rozważań i rozstrzygnięcia.

SSO Rafal J.